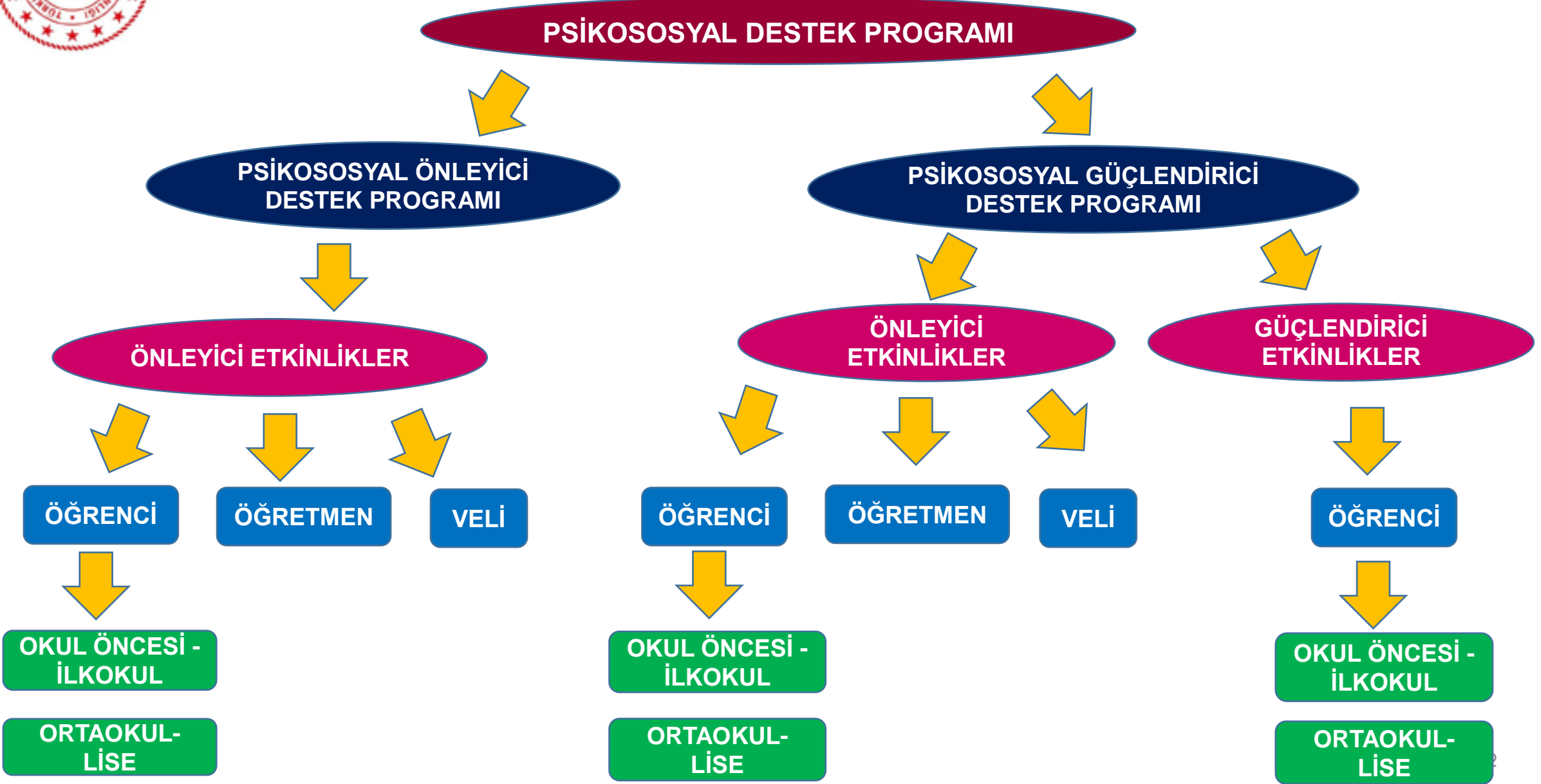

**YENİLENEN PSİKOSOSYAL DESTEK PROGRAMI
ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

PROGRAMA GENEL BAKIŞ

PSİKOSOSYAL ÖNLEYİCİ DESTEK PROGRAMI KİTABI

41 ADET ETKİNLİK

17 ADET ETKİNLİK
(Normal gelişim gösteren öğrenciler ile kaynaştırma/ bütünleştirme öğrencileri ve öğretmenleri-velileri ile kullanılmak üzere)

11 ADET ÖZEL
EĞİTİM ETKİNLİĞİ
(Özel eğitim sınıfları ve özel eğitim okullarının öğrenci ve velileri ile kullanılmak üzere)

13 ADET ISINMA
ETKİNLİĞİ
(Öğrenci, öğretmen ve veliler ile kullanılmak üzere)

12 ADET
ÖĞRENCİ
ETKİNLİĞİ

3 ADET
ÖĞRETMEN
ETKİNLİĞİ

2 ADET VELİ
ETKİNLİĞİ

6 ADET
ÖĞRENCİ
ETKİNLİĞİ

5 ADET VELİ
ETKİNLİĞİ

STANDART

6 ADET
OKUL ÖNCESİ -
İLKOKUL İÇİN ETKİNLİK

6 ADET ORTAOKUL-
LİSE İÇİN ETKİNLİK

PSİKOSOSYAL DESTEK PROGRAMI UYGULAMA KILAVUZU

- ✓ Kılavuzda; Psikososyal Müdahale Hizmetlerinin Tarihsel Gelişimi, Mevcut Psikososyal Destek Programını Yenileme ve Yaygınlaştırma Nedenleri, Programın Hazırlanma Süreci, Etkinlikler Uygulanırken Dikkat Edilecek Noktalar, Özel Eğitim İhtiyacı Olan Öğrencilerle Yapılan Çalışmalarda Dikkat Edilecek Noktalar ve Etik İlkeler gibi başlıkların yanı sıra okullarda “Okul Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi” tarafından akut dönemde/olayın hemen sonrasında yapılması gerekenler ile ilgili bilgilendirmelere de yer verilmiştir.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ✓ Önleyici etkinlikler; olaydan önce bireylerin olaya karşı hazır bulunuşluk düzeylerini artırmaya yönelik, baş etme becerilerini geliştirici, olayın bireyler üzerinde oluşturabileceği zararı azaltmayı hedefleyen etkinliklerdir.
- ✓ Önleyici kitaptaki öğrenci etkinlikleri sınıf/şube rehber öğretmeni tarafından, öğretmen ve veli etkinlikleri ise rehberlik öğretmeni tarafından uygulanır.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ✓ Uygulayıcı, etkinliğe başlamadan önce aşağıdaki metne benzer bir açıklama yapmalıdır; “Bugün sizlerle bir etkinlik/çalışma gerçekleştireceğiz. Bu çalışmada paylaşımlarımız gönüllülük esasına dayalı olacaktır. Burada paylaşılan duygu, düşünce ve bilgiler kesinlikle aramızda kalacaktır. Burada bulunan herkes bizim için çok değerli ve paylaşımlarınız da çok anlamlıdır. Uygulama sürecinde birbirimizin düşünce ve duygularını yargılamayarak, birbirimize saygı göstermeliyiz.”
- ✓ Bu açıklama öğrencilerin gelişim dönemleri ve bilişsel düzeyleri göz önünde bulundurularak uyarlanabilir.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ✓ Uygulanacak etkinlik, sınıfın seviyesi ve öğrencilerin geçmiş yaşantılarını göz önünde bulundurarak seçilmelidir.
- ✓ Uygulayıcı, hedef kitlenin gelişimsel özelliklerini, kademesini, uygulanacak etkinliğin içeriğini göz önünde bulundurarak ısınma etkinliklerini kullanabilir.
- ✓ Uygulayıcı, etkinlik esnasında öğrencinin geçmiş olumsuz yaşantıları ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek tepkilerine, olumlu geri bildirimler verebilmek için etkinlik kitabının ilgili bölümünde bulunan, konuya dair teorik bilgilendirme kısmını okumalıdır.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ✓ Uygulayıcı, etkinliğe başlamadan önce, etkinlik planını gözden geçirerek o etkinliğe ait -varsa- ilave bilgi ve uyarıları dikkatle okumalıdır.
- ✓ Etkinlik öncesinde uygulayıcı tarafından etkinliğe ait materyaller hazırlanmalıdır. Önerilen materyallerin temini ile ilgili okul idaresinden destek alınmalıdır.
- ✓ Uygulamadan önce etkinliğe uygun ortam hazırlanmalı, sınıf düzenlenmelidir. Eğer etkinlik sınıf dışında gerçekleştirilecekse gerekli tedbirler alınmalıdır.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ✓ Etkinlikler uygulanırken etkinlik için ayrılan sürenin planlanması etkinliğin amacına ulaşması açısından önemlidir. Sınıf mevcudunun fazla olduğu ve tüm öğrencilerin paylaşımlarının beklendiği etkinliklerde belirtilen süre aşılabılır.
- ✓ Etkinlikler uygulanmadan önce grup içinde dil problemi yaşayabilecek öğrencilerin olabileceği göz önünde bulundurularak iletişim konusunda destek olabilecek kişilerden yardım alınmalıdır.
- ✓ Etkinlik akışında “grup oluşturur” ifadesi yer alıyorsa grup heterojen bir biçimde oluşturulmalıdır.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ✓ Uygulayıcı, mümkün olduğunca etkinlik sırasında yüzü öğrencilere dönük biçimde konuşmalıdır.
- ✓ Uygulama sırasında uygulayıcı, etkinliğin içeriğine göre jest, mimik, ses tonu gibi vurgulamalara dikkat ederek etkinlik sürecini etkili bir biçimde yürütmelidir.
- ✓ Etkinlik uygulanırken akış sürecine bağlı kalınmalı, ancak gerekli durumlarda etkinlik akışında yer almayan ek bilgi ve açıklamalar yapılmalıdır.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ✓ Etkinlik uygulanırken öğrencilerin paylaşımlarında gönüllülük esastır. Öğrenciler katılımları için zorlanmamalı ve açık uçlu sorularla teşvik edilmelidir.
- ✓ Öğrencilerin ifade ettikleri duygu ve düşünceler, kullandıkları başa çıkma yöntemleri vurgulanmalı, gerekirse herkesin görebilmesi için tahtaya yazılmalıdır.
- ✓ İfade edilen duyguların çeşitliliği ve farklılıkları kabul edilmelidir. Öğrencilerin, birbirlerinin paylaşımları ve duyguları ile ilgili olumsuz yorumlar yapmalarına izin verilmeyerek gerekli saygı ortamı sağlanmalıdır.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ✓ Uygulayıcı, yapılacak etkinliğe başlamadan önce öğrencilere aşağıdaki bilgilendirme metninde belirtilen biçimde ya da buna benzer bir açıklama yapmalıdır; “Zaman zaman karşılaştığımız bazı olaylar bizi zorlayabilir, üzebilir, kendimizi mutsuz ve güçsüz hissettirebilir. Bunlar normal tepkilerdir, diğer çocuklar da bu şekilde hissedebilir. Bugün birlikte yapacağımız etkinlikte/uygulamada bu tür üzücü olaylarla karşılaştığımızda kendimizi daha mutlu ve güçlü hissetmemiz için neler yapabileceğimizi öğrenmeye çalışacağız.”
- ✓ Bu açıklama öğrencilerin gelişim dönemleri ve bilişsel düzeyleri göz önünde bulundurularak uyarlanabilir.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ✓ Etkinlikler sırasında paylaşımda bulunan öğrencilerin duyguları onaylanmalıdır. “Bu hissettiğin duygular çok doğal ve normal” gibi tepkiler verilebilir.
- ✓ Etkinlikler sırasında yapılan resim, bir iletişim aracıdır. Çocuğun duygu ve düşüncelerinin tamamını yansıtmaz. Tek bir resimden yola çıkarak yorum yapılmamalı ve yapılmasına izin verilmemelidir. Eğer resim hakkında konuşmak istenirse, çocuğa resmin ne ifade ettiğini sormak onu daha iyi anlamana yardımcı olacaktır.
- ✓ Çocuklara, resim yaparken amacın güzel resim yapmak değil, duygu ve düşüncelerini kendileri açısından ifade etmek olduğu belirtilmelidir. Somut olarak belli bir şeye benzemesinin bile gerekmediği vurgulanmalıdır.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ✓ Her türlü çizime izin verilmeli, somut ya da soyut tüm resimler kabul edilmelidir.
- ✓ Öğrencilerin yaptıkları resimlerde gelişim dönemine uygun olmayan, dikkat çeken, olumsuz içeriklerle karşılaşılırsa okul rehberlik öğretmenine bilgi verilmelidir.
- ✓ Çocuklar resim yaparken uygulayıcı, aralarında dolaşmalı, resmi çizmeye teşvik etmeli, ancak çizmek istemeyen çocuklar olursa ısrarcı olmamalıdır.
- ✓ Çocukların resimlerini saklama, çöpe atma ya da hiç kimseye göstermeme hakkına sahip olduğu unutulmamalıdır.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ✓ Etkinliği bitirmeden önce öğrencilere, sormak ya da eklemek istedikleri bir nokta olup olmadığı sorulmalıdır.
- ✓ Öğrencilere, uygulanan etkinlik konuları ve benzeri konularda her zaman sizinle konuşabilecekleri söylenmelidir.
- ✓ Uygulanan etkinliklerden sonra öğrencinin sınıf içi performansı, okula devamı ya da davranışlarını etkileyen herhangi bir değişiklik olup olmadığı gözlemlenmelidir. Gerekli durumlar okul rehberlik öğretmeniyle paylaşılmalıdır.

ETKİNLİKLER UYGULANIRKEN DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- ✓ Etkinlikte hedeflenen kazanımları pekiştireceği düşünölen durumlarda, uygulanan bölgenin kültürel, sosyal özellikleri düşünölerek, materyal içeriğine eklemeler yapılabilir ve verilen örnekler bölgeye göre uyarlanabilir.
- ✓ Bazı etkinliklerde katılımcıların tepkileri beklenmedik ve akışı bozabilecek nitelikte olabilir. Bu gibi durumlarda uygun bir dille etkinlik sonrası bireysel görüşölebileceği belirtilerek etkinliğe devam edilmelidir.
- ✓ Cinsel istismar travması ile ilgili öğrenci etkinlikleri uygulanmadan önce veli oturumu uygulanmalıdır.

TEŞEKKÜRLER

***ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ***